

kazalište na Markovu trgu. Ova je drama relativno često izvedena, a neobična je predstava 1841. u kojoj su Turci govorili njemački a Hrvati hrvatski. Iste godine u prijevodu Stjepana Marjanovića (1840) izvode je u Zagrebu i novosadski glumci.

Uporedo s tim dramskim izvedbama tema Sigeta ne prestaje zaokupljati pjesnike, a štampaju se i nova izdanja Vitezovićeve i Minčetićeve djela u vrijeme Hrvatskog narodnog preporoda. Kao vrlo slikovita tema postaje Siget zahvalni materijal za historijsko slikarstvo. Peter Krafft slika 1826. veliku kompoziciju koja postaje popularna kroz grafičku reprodukciju. Isto se tako ponovno pojavljuju kopije portreta Zrinskoga prema grafikama Zündta i Custosa.

Od 1860. počinje razdoblje u kojem su Siget i Zrinski česta tema književnih i likovnih djela. Osobito godine 1866. u kojoj se u čitavoj Hrvatskoj slavi 300-godišnjica opsade, nastaje niz pjesničkih radova, jer svaki književnik želi dati svoj prilog proslavi, bilo u novinama, časopisima ili posebnim izdanjima. Povodom iste proslave objavljen je i prvi muzički prilog, »Zrinskova poputnica« Antuna Švarca, koja je dobila prvu nagradu na natječaju za marševe, a od slikara Josipa Mückea naručen je veliki uljeni portret Nikole Zrinskoga.

Još niz godina nakon proslave zaokuplja Siget hrvatske književnike, ali veću popularnost u to vrijeme doživljava kod nas u historijskom slikarstvu. Ferdo Quiquerez i osobito Oton Iveković među drugim svojim radovima koji prikazuju scene iz hrvatske povijesti više puta slikaju prizore iz opsade Sigeta.

Ipak je od svih umjetničkih djela na temu Sigeta najveću i najtrajniju popularnost postigla opera Ivana Zajca »Nikola Šubić Zrinski« na tekst Huga Badalića raden prema Körnerovoj drami, koja je nakon praizvedbe 1876. više puta postavljena i često izvedena. Kao što je Körnerovom dramom otvoreno staro kazalište, tako je prilikom otvorenja novog kazališta 14. X 1895. izvedena završna slika Zajčeve opere.

Početkom XX stoljeća Siget i Zrinski pomalo se gube iz naše književnosti. Od likovnih djela nastaje još slika ispred zagrebačke ljekarne na Zrinjevcu.

SIGET U UMJETNOSTI

IZLOŽBA
POVODOM 400-GODIŠNJICE
OPSADE

24. U - 26. UI 1966.

POVIJESNI MUZEJ HRVATSKE
ZAGREB, MATOŠEVA 9

Velikoj turskoj vojsci pod zapovjedništvom samog sultana Sulejmana, koja se kretala prema još neosvojenom dijelu Ugarske, ispriječila se na putu jedna tvrđava i mala grupa ljudi. Uporna obrana posade zadržala je tursku vojsku u opsadi mnogo dulje nego je itko mogao očekivati. Nakon što je nestala svaka nada u dolazak carskih trupa u pomoć, posada je i dalje branila grad i konačno gotovo čitava izginula u posljednjem jurišu. Oslabljena turska vojska krenula je natrag i za tu godinu 1566. nestalo je neposredne opasnosti.

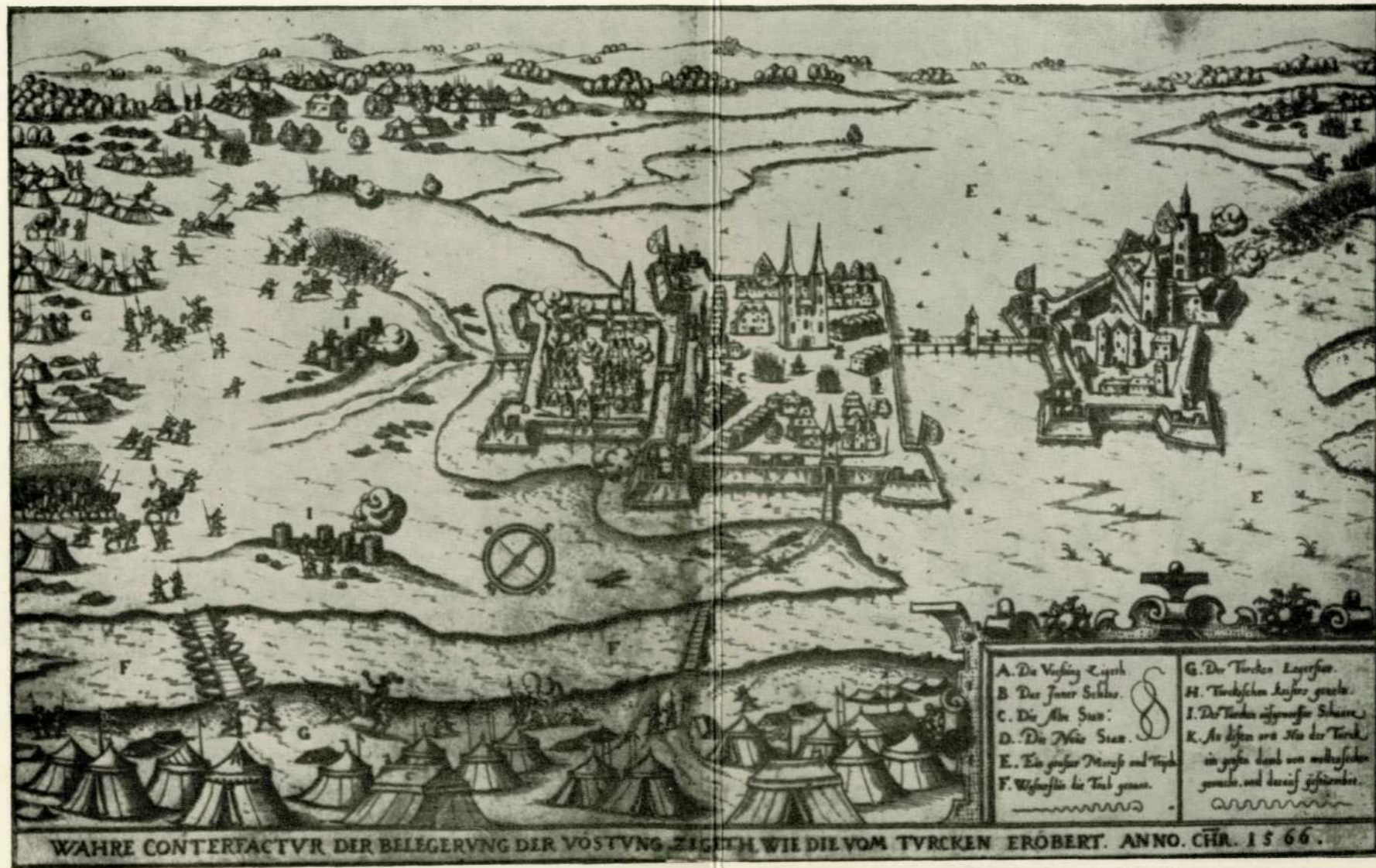
To je suština vijesti koje su stizale u centralnu Evropu gdje se sa strepnjom pratilo što se događa na tom ratištu i očekivalo listiće sa slikom grada i kratkim opisom događaja. No uskoro iza tih vijesti pojavljuju se i prvi umjetnički prikazi lika glavnog junaka i pozornice događaja, a imena Nikole Šubića Zrinskog i grada Sigeta postaju sve poznatija.

Grafički listovi Matthiasa Zündta, Domenica Custosa, Balthasara Jenichena, Nicole Nellia i anonimnih majstora mnogo se traže i doživljavaju ponovna izdanja i brojne kopije. U književnosti se među prvim djelima posvećenim opsadi Sigeta pojavljuje ep Brne Karnarutića »Vazetje Sigeta grada« (1584).

Tokom XVII stoljeća lik Nikole Zrinskoga i veduta grada Sigeta susreću se u nizu djela koja prikazuju historiju ratovanja sa Turcima ili izgled važnijih gradova. Dva potomka Zrinskoga, braća Nikola mlađi i Petar, a zatim Jere Minčetić i Pavao Vitezić pjesnički obrađuju temu Sigeta.

Nakon zrinsko-frankopanske urote, a zatim i tokom XVIII stoljeća ime Zrinskog ne pojavljuje se više tako često, ali se opsada Sigeta i dalje prikazuje u ilustriranim djelima. Andrija Kačić Miošić posvećuje u svome »Razgovoru ugodnom« (1759) Zrinskom i Sigetu jednu pjesmu.

Od kraja XVIII stoljeća Siget postaje privlačna tema za nje-mačku dramsku književnost. Nakon Friedricha Wertesa (1790) i Johanna Ladislava Pyrker (1810) pojavljuje se Theodor Körner sa svojom dramom »Zriny« (1814) koja postiže veliku popularnost i doživljava brojna izdanja i prijevode na niz jezika. Upravo je tom dramom 4. X 1834. otvoreno staro zagrebačko

A. Die Vestung Sigeth	G. Der Turcken Lagerort.
B. Der Inner Schloß.	H. Türckischen Kayser's gewelte.
C. Die Aße Stadt.	I. Der Turcken außgewerter Schantz.
D. Die Aße Stadt.	K. An diesen orten die Türck
E. Ein großer Markt und Truph	ein großer Haub von mehrfachen
F. Wäpfflein die Turck gewant.	gewant, und darauf geschriebet.

JOHANN SIEBMACHER (U. 1611): OPSADA SIGETA 1566. IZ: H. ORTELIUS, CHRONOLOGIA NURNBERG 1602.